

Романа ЧЕРЕМШИНСЬКА,
співзасновниця, директор Етно-
графічно-меморіального музею
Володимира Гнатюка, с. Велес-
нів Монастириського р-ну, Тер-
нопілля

16-річним юнаком Михась Бойчук опинився у Львові, влаштувався до художньої студії. Саме тут 1898 року художники Іван Труш, Юліан Панькевич, земляк із Устя-Зеленого, і архітектор Василь Нагірний заснували "Товариство для розвою руської штуки".

На допомогу Михайлові Бойчуку прийшло Наукове товариство імені Шевченка, яке очолював з 1897 року Михайло Грушевський, забезпечивши матеріально здібного юнака, аби він зміг продовжити свої студії у Віденській академії мистецтв. Провчившись тут півтора року, він змушений на вимогу НТШ 1900 року переїхати на студії до Кракова. Тут вступає до Краківської академії красних мистецтв, яку закінчив 1905 року.

Крім того, варто відзначити подвижницьку роль Митрополита Андрея Шептицького як мецената. У цей час і відбулося його знайомство з Михайлом Бойчуком, який припав йому до вподоби, бо був палким, талановитим художником.

Михайло Бойчук зближується зі своїми земляками — поетом і малярем Богданом Лепким, художником Юліаном Панькевичем, етнографом і фольклористом Володимиром Гнатюком.

Може, для шанувальників творчого доробку Михайла Бойчука, який дуже мізерний сьогодні, бо все знищено, буде сенсацією, що все-таки залишилася

Портрет Гнатюка роботи Бойчука

До 135-річчя від дня народження художника

Видатний український живописець, великий майстер монументального і станкового мистецтва Михайло Львович Бойчук народився 30 жовтня 1882 року в селі Романівка Тербовлянського району на Тернопільщині, у великій селянській сім'ї. Вчився у місцевій сільській школі. Її директор Ковалевський, побачивши здібності та велику любов до малювання, переконав батька віддати старшого сина для дальших студій.

одна олійна робота — портрет академіка Володимира Гнатюка, яка належить пензлю великого майстра.

Портрет намальований, напевно, у період, коли Михайло Бойчук студіював у Краківській академії красних мистецтв. Тоді він часто зустрічався з Володимиром Гнатюком — секретарем Наукового товариства імені Шевченка, бо на кошти цієї інституції Бойчук вчився.

На портреті художник зобразив 30-річного вченого у його робочому кабінеті. Молодий учений сидить за столом у глибокій задумі з ручкою в руці, відірвавшись на хвилинку від пильної роботи над новою науковою працею чи збіркою з фольклору.

Ця робота Михайла Бойчука до осені 1965 року зберігалася у Львові в родичів Володимира Гнатюка — швагра Івана Боднара (колишнього викладача Тернопільської гімназії — Р. Ч.) і його зятя — українського художника Григорія Смольського, який і реставрував цей портрет.

Восени 1965 року вони дістали портрет з чудової багетової рами і передали його українцеві з Пряшева Миколі Мушинці

(Східна Словаччина), у нього він і сьогодні зберігається.

А раму, що залишилася від роботи Михайла Бойчука, привезли разом з іншими меморіальними речами сім'ї Володимира Гнатюка до його музею у Велесневі. В ній поміщено кольорову копію, яку намалював з репродукції портрета вченого львівський художник Богдан Романець і подарував оселі академіка у дні святкування 100-річчя від дня народження Володимира Гнатюка в травні 1971 року.

Усі твори неперевершеного майстра влада намагалася знищити. Так, у Національному музеї Львова, де М. Бойчук працював на початку ХХ століття, було вилучено до спецфонду та знищено, згідно з документами, усі твори із встановленим авторством М. Бойчука. Дивом збереглися кілька творів, які на початку 1980-х рр. за допомогою сучасниці майстра та його знайомої були ідентифіковані як роботи Михайла Львовича. Сьогодні збірка Національного музею у Львові нараховує чотирнадцять витворів М. Бойчука: чотири ікони та десять малюнків, виконаних на папері гуашшю.

Михайло Бойчук

Сподіваємося, що один із найавторитетніших та найбільших гнатюкознавців у світі, академік НАНУ Микола Мушинка передасть портрет Володимира Гнатюка — роботи Михайла Бойчука, який міститиметься у своїй рамі. І вже назавжди оселиться в робочому кабінеті Володимира Гнатюка в його музеї у Велесневі.

З нагоди 125-річчя від дня народження Михайла Бойчука на кошти Романи й Остапа Черемшинських і завдяки сприянню видавця Василя Балюха з Тернополя побачили світ 1000 листівок з портретом Володимира Гнатюка, який намалював художник М. Бойчук — цього річчя ювіляр.